

UNIVERSUL LITERAR

CONCURSUL MILITAR DE CALARIE DE LA COTROCENI. -- (Vest explicația).

CU VREMEA TRECE TOTUL

- După Lamartine -

«-Le passé ne revient plus; l'eau coule mais les pierres demeurent».

Lamartine

In jalea si tacerii de tintrina, ceva trist, dureros de trist, se inchega in natura melancolică a toamnei...

Spre răsăritul îndepărtat, prin pândurile seculare, se cernea ca o pânză de păianjen negurile sure ale inserării...

Din plutirea sa majestuoasă în infinitul instelat, păru a se eprî o clipă pe un moment de pământ proaspăt...

In clipa acea, tacerii sacra a momentului fu turburată de un fosnet strident de frunze ce părea că tipă sub greutatea pasului...

coltește, o altă floare își deschide petalele parfumate la lumina amoroasă a soarelui...

In sânul crângului, la o oarecare depărtare de vitatul mormânt - sub care odihnea în somnul veșniciei, o ființă scumpă odinioară...

Cu ochii purtători de săgeți scânteietoare, înflorat de căldura corpului ei cald în care palpitau cele mai sensibile simțiri...

Floare de opal și ametiste se cernea înflorată învăluindu-i într-o fragedă ninsoare...

In sânul farmecului acela din poezii ce-l emana întreaga fire prin puterea fecundă a naturii...

Maria Vasilescu Gara Câmpina.

BINE, BADEO, LASA...

(In forma populară)

Bine, badeo, lasă, lasă... Crezi tu oare că îți pasă... Că ai inima păgână... N'ai venit de-o săptămână?...

Badeo, cin' te-o mai iubi, Să nu mai aibă vre-o zi, Zi cu soare n'călător...

Gabriella I. Anastasiu-Vuculescu

CARMEN SYLVA

FEMEIA ROMÂNĂ

Această ființă nepătrunsă, numită femeie! - Îmi spunea un om a cărui căsnicie era biblică și ai cărui toți copii erau virtuozii, frumoși și cuminți.

Ce ar zice el despre femeia română? Ea îmi pare cea mai interesantă din Europa.

Nu trebuie de uitat că ea derivă dintr-un amestec extraordinar de rase.

Dacă, Românii, Pacinații, Goții, Celții, Slavii, Grecii au populat, pe rând săi în același timp aceste locuri, lăsând urme de existența lor...

Și tocmai în istorie o găsim pe ea în întregime: Să căutăm în cronicari câteva notiți asupra femeilor dominante...

Nora sa Boiana, soția lui Mircea, e cântată încă în cântecele populare. Ea trece Dunărea cu armată spre a scăpa pe soțul său închis la Brusa...

Principesa Clara, bulgară de origine și de religie catolică, fu soția lui Alexandru Basarab (1320-1365). Ea lucră din toate puterile sale pentru unirea Bisericii de Răsărit...

Un veac mai târziu vedem pe Vlad Vodă și pe soția sa părăsind tronul și călugărindu-se, zidind fiecare câte o mănăstire...

Mama lui Ștefan-cel-Mare a ajuns legendară. Nu-i copil, care să nu-i cunoască istoria sa. Ștefan-cel-Mare (1436-1504) domnul Moldovei...

Maria, demnă sa mamă, fu numită Olteanca, fiindcă se trăgea din familia Coloianu de peste Olț și Olteanca este între toate femeile române...

După asasinarea soțului său, ea rămase văduvă spre a-și crește pe cei patru fii și pe cele două fete ale sale. Ștefan era copilul său iubit...

mădiră și-l urmărire de aproape până sub zidurile Cetății Neamțului, în nordul Moldovei.

El se lăsă învins de data aceasta, bătut la poarta cetății sale și ceru ca să i-se lege ranele. Dar îndărătul porțel, răsună, aspru și puternic, glasul mamei sale: „Cine bate? Ce străin cere să intre aici? Fiul meu nu intră la mine învins el moare apărându-și moșia!”.

Să văzăm mama de același caracter în timpul celui din urmă război, de la 1877, înaintându-și peste Dunăre pe fiii lor dezertați din armată...

Vina fetei lui Ștefan-cel-Mare, Elena, fu din cele mai ugitate. Ea du-se cu sine în Rusia...

Sofia era furioasă, văzând că nu poate ocupa tronul fiul său Vasile și făcu tot ce-i stătu prin putere pentru a putea desmoșteni pe Ioan, soțul Elenei...

Cu toate acestea, complotul făcut de Sofia pentru a ucide pe tânărul Dimitrie, fiul Elenei, a destrona pe țar și a proclama pe fiul său de împărat...

Dar un an abia după aceea, Sofia și-a recăstigat toată influența și a obținut de la țar a se ucide partizanii lui Dimitrie...

Pe nenorocita Elena o declară eretică și ea muri în 1504, în vârstă de 40 de ani, în mijlocul celor mai crude persecuțiuni...

O viață foarte interesantă este aceea a blândeii princese Despina Milita, fiica lui Brancovici, despotul Serbiei...

Neagoe a început zidirea vestitei biserici Curtea-de-Argeș, unde legenda spune, că meșterul Manole, arhitectul...

Edificiul devenea extraordinar de frumos, dar iată că banii lipsesc și pentru a înălțura punerea de dâră nouă peste țară...

INDUSTRIASII NOȘTRI

D-L D. HAGI TUDORAKI

Dăm astăzi aci portretul d-lui D. Hagiu Tudoraki, președintele Camerei de comerț din Capitală.

D-l D. Hagiu-Tudoraki, este unul din puținii români cari și-au făcut din cariera negustorească o onoare și care prin situația d-sele, prin munca și prin marile d-sele aptitudinii stă în fruntea comerțului român.

Serbările de deunăzi ale inaugurării palatului Camerei de comerț au făcut să se vorbească mult de d-l D. Hagiu-Tudoraki, și să i se releveze din nou marile d-sele calități.

le femeilor să ude petrele bisericii noastre". Ea continuă opera bărbatului său, chiar după moartea lui, împreună cu fiica sa Ruxanda și cu ginerele său, domnitorul Radu de la Afumași. Ea, în văduvia sa, a avut durerea de a vedea pe fiul său Teodosiu detronat și asasinat și ea însuși a trebuit ca să se refugieze în Transilvania, când la Sibiu, când la Brașov. O fată a ei se mărită cu Stefăniță, domnul Moldovei și nepotul lui Stefan-cel-Mare.

În o frumoasă mănăstire Ostrov, întemeiată de ea, se găsește mișcătorul tablou al Mamei-Domnului, ținând pe genunchii săi pe Isus mori și de desubt Despina ținând în brațe pe fiul său Teodosiu, cu următoarea inscripțiune: „Primește, Doamne, în împărăția ta cerească pe robul tău Teodosiu”. Se văd la Curtea-de-Argeș, la Crusedol în Serbia, la Dicșani și în muzeul din Viena, veșminte bisericesti brodate de evlavioasa princesă.

(Va urma)

CUGETĂRI

Din ale d-lui G. A. Tacid

Când prevederea nu a înlăturat răul consumat, nu se mai maltratează timpul fără nici un folos.

Șarpele trebuie strivit mai înainte de a putea să ne invenieze corpul.

Precum din frământările firești ale unui popor isvorăsc dezvoltările lui morale și materiale, tot ast-fel amestecul mării și a înălțării pripite, poate produce decăderea lui.

Cea mai mare decepție la care expunem o femeie, nu poate fi alta, decât atunci când prin insuficiența noastră, i-am risipit iluziunile ei morale sau materiale.

Asiă-ză, și nici când, nu se va putea face cea mai mică apropiere între viteza gândului, și a orii căreia aita.

Perspectivile în afaceri sunt iluziunile optice cari măresc speranțele, de care cu cât te crezi mai aproape cu atât ele se depărtează până ce se risipește.

PRINȚUL RODOLPHE

CONTESSA D'ABBEVILLE

(După Adolphe Adorer)

Alina Fortier părăsea, în fie care dimineață, modesta locuință din strada Pastourelle, spre a se duce în bulevardul Sevastopol, la negustorul de flori și pene, unde lucra. La aceeași oră, în fie care zi, Frederic Hubert se cobora de la catul superior spre a se duce în strada Pagevin, la un atelier de mărochinărie.

Tinerii își ziceau bună ziua, cum-părau împreună, la același brutar, o pâinișoară, un dejun frugal pe care îl luau liniștiți pe stradă; își ziceau în același timp „pe descără” pleacău fie care de partea sa.

Alina nu mai avea de cât pe tatăl său, sculptor în bronz la o importantă casă de pe strada Béranger; Frederic nu mai avea de cât pe mama sa, care făcea gospodăria în cartierul halebilor. Părinții pleacău după copiii lor. Seara toată lumea se întâlnea la „mama Imbert”; liberă de cu vreme după prânz, mama Hubert putea să se ducă acasă să prepare masa pe care cele două perechi o luau împreună; întrunirea se formase ea însăși de când, prin o curioasă întâmplare, Alina își perduse mama moartă în urma unei boli, și când tatăl lui Frederic plecase, nu se știe unde, cu o femeie. Distracțiile duminicale nu despărțeau minusculele „falanster”.

După masă, împrejurul mesei curățate, sub lampa atârnată, se citea ziarul.

Fie-care își citea mai întâi pe al său, apoi lua succesiv pe celelalte trei. Tata Fortier nu mergea mai departe de articolele sale nouăzise politice, ale căror contradicțiuni le descoprea cu dificultate. Cele două femei și Frederic alergau la foiletoane. Patru ziare cu câte două romane: era un total de opt romane, vechi și noi, ale căror peripeții erau urmărite de Alina, Frederic și mamă-sa, fără ca să se incurce vreodată. Aplecați toată ziua asupra unui lucru pe atât de greș pe cât de monoton, umbrele nopții îi transportau spre tinuturi închipuite locurile de personajii mereu preschimbate.

Într-o seară, Alina se întoarse acasă cu fața roșie, părul în desordine, turburată. O întrebă, ca răspuns:

— Abia îmi părăsisem, la bulevardul Sebastopol, camarada Béranger, care se urcă, în fie-care seară, spre Montmartre. Intorsei, ca de obicei, pe strada Réaumur și trăversai oblice spațiul destul de lat care se întinde în fața lui St-Nicolas-des-Champs, la răscrucea străzii Cunin-Gudaine, care se află în partea dreaptă a bisericii, când mă găsi în fața a patru indivizi cari îmi închiseră drumul. Crezul la început a nu fi expusă de cât la una din acele glume pe cari își permit să o facă băieții de stradă.

Mă oprii, crezând că cei patru indivizi își vor continua drumul și că mă vor lăsa să-mi continui drumul. Mă înșelasem. Vagabonzi mă înconjură. Nici un trecător nu se arătă pe stradă pustie. Două dintre apasi mă luară de brațe; ei mă țărău fără puteri, desperată, când de odată, mă simții liberată. Două dintre agresorii mei se rostogoliră în rău, pe când două mâini puternice trimeteau pe ceilalți pe treptele bisericii.

Când, sculându-se, ei priviră pe protectorul meu și-i văzură statura înaltă și sdravăniță, nu mai insistară; fugiră cât îi țineau picioarele.

Liberatorul îmi zise atunci: „Să nu-ți mai fie frică domnișoară; sprijină-te de brațul meu: dacă-mi permiți te voi conduce până la poarta casei”. Am venit astfel, dar în ce turburare și emoție! o ghiciți foarte ușor, și... iată-mă.

— Ar fi trebuit, scumpa mea Alina, zise tatăl Fortier, să spui salvatorului tău să se urce. I-am fi mulțumit. Nu știi cum se numește?

— Pe drum m'a întrebat de ce mă găseam în stradă la o oră așa târzie, unde lucram, ceea ce făcea părinții mei. Am răspuns la întrebările lui. Eu nu i-am spus de cât una. I-am spus că aș fi fericită să cunosc numele salvatorului meu... Mi păru că ezită un moment, apoi îmi răspunse: „Mă numesc Rodolphe”.

— Rodolphe! strigară de odată Hubert și fiul său Frederic... E prințul Rodolphe, din Misterete Parisului. Mai există el încă?

— E probabil, răspunse Alina foarte serioasă.

— Ce curioase coincidențe! Zise Frederic la sfârșitul surprizei. E în adevăr ziua întâlnirilor extraordinare. Astăzi, atelierul, în care nu vedeam de cât negustori, primi vizita unei tinere femei, înaltă, blândă, foarte frumoasă și îmbrăcată cum nu se vede în cartierul copiilor roșii. A comandat un mare „buvard” de piele de căprioară. Când îi vom isprăvi, îi vom duce la gravor pentru inițiale și coroană. E o contesă, contesa de Abbeville. Locuiește la Passy, strada Belles-Feuilles. Ce bine mirose!...

Frederic trăgea aerul pe nas închizând ochii.

Alina vorbea de prințul Rodolphe, Frederic se gândea la contesa de Abbeville. Amândoi se îndreptau spre visuri noi, și depărtau unul de altul, pe când părinții lor îi credeau promiși pentru unirea definitivă a căsătoriei.

...În serile următoare, de-a lungul drumului, mai ales în fața bisericii Stul Nicolae, Alina privea pe trecătorii cu o atenție care, în plină zi, ar fi atras atenția lor. Prințul Rodolphe nu se mai arăta acum pe calea rămasă pustie. Atunci, tânăra fată, până atunci așa de veselă deveni tristă: cu tubirea se ajunge la tristea.

Totuși, Frederic povestea cu în sufletește febrilă, vizitele sale la contesa de Abbeville. El descria buduarul unde fusese primit: contesa era îmbrăcată cu un „peignoir” împodobit cu dantele fine, lăsându-i brațele desoperite până la cot și gâtul ei alb ca laptele.

Ea îi oferise o țigare, luată dintr-o cutie aurită. Ah! e nedrept să desprețuiești aristocrația. Femeile, cel puțin, sunt amabile, fără trufie. Frederic se înălță de propria povestire. De obicei tăcut, el era vorbăret și vesel.

Cu tubirea ajungă la veselia.

...Într-o Duminică sindicatul lucrătorilor în bronz dădu, într'un stabiliment de pe bulevardul Strasbourg, un matineu în folosul casei de ajutor pentru văduve și orfane. Vecinii din strada Pastourelle se duseră la Frederic. Frederic tot vesel de a trăi, Alina tot melancolică. Numerile succedură numerilor, spre sfârșitul spectacolului, un afiș anunță: Ida d'Abbeville, cântăreață excentrică”.

— Ori și cum, zise Frederic, trebuie îndrăzneală ca să iei numele unei vechi familii.

Cântăreata apără.

— E ea! strigă Frederic, e ea! contesa... Ah... curios!

Însă nu voia să revie asupra erorii spre a nu-și atrage glumele tovarășilor. Adăogă:

— Cu toate acestea mi s'a părut.

Afișul se schimbă: „Rodolphe” măcelarul contra lui Ioan Moscovițul”. Lupătorii apar.

— E el! zise Alina.

Și își ascunse fața în mâini.

E întrebată:

— Da, e el, prințul Rodolphe;

o Rodolphe măcelarul!...

La întoarcere, Frederic și Alina se priveau surzând, din nou a-ropiați prin comuna lor desiluzie.

Fericii, tatăl Fortier și mama Imbert îi batjocorea cu bunătate.

—Toate acestea zise mama Hubert sunt din cauza blestemelor de foiletoane cari întorc capetele.

Și tatăl Hubert adăogă sententios: — Ziarele sunt pline de minciuni.

G. Toussaint

Marsilia.

CELUI DUS

— Cât de dulce-ă amintirea
Unui vis de dor pribeag
Când las gândul ca să-mi sboare
La acela ce-mi fu drag!...

Și ce dulce amintirea
Clipelor ce au pierit,
Se desprinde din parfumul
Florilor care-ai pălit.

Stând închise într-o carte,
Cartea sufletului meu,
Tristă carte dar sublimă
Căci cuprinsul ei sunt eu.

Gândurile mele triste,
Încă blânde și duioase
Îmi răsăr din amintirea
Viselor de tot frumoase,

Căci a fost puțină vreme
Vraia dragostii să fie —
Doar nimic în lumea asta
N'a ținut o vecinicie. —

Totuși florile pălite
Învoșesc parfumul sfânt
Al frumoaselor iluzii
Care astăzi nu mai sunt...

Și-ai dori odată încă
Amintirea să te poarte
În spre clipele trăite —
Astăzi însă ne desparte

Nestatornică ta fire
Și a lumii răutate.

Maria Niculescu

Literatura Cartalineză *)

Doi înșelători indemânateci

Erau doi înșelători. Pe unul îl numea Datua și pe celal Petrikela. Într-una din zile Datua luă un sac mare, și-l umplu cu mușchi de copaci, punând de asupra lână și se duse în Imeriția pentru a-l vinde. Când ajunse pe piscul Kortechi (coama munților Surama din Caucaz) și privi spre pitoreasca Imeriție, tocmai în momentul acela îi eși în cale Petrikela pe al cărui spate atârna un sac plin cu coji de nuc, deasupra cărora puse nuc.

— Bună ziua! zise țara Datua.

— Bună ziua, răspunse Petrikela.

— De unde vii și încotro te duci?

— Vin din Imeriția și duc nuc și de vânzare în Cartalinia. Dar dumneata de unde vii dragul meu?

— Vin din Cartalinia și duc lână de vânzare în Imeriția, dar uite ce-ți propun, dacă consimți numai? ce vom câștiga din umbletul fără rost ce-ți vom face? cel puțin ne vom rupe sandalele. Ascultă, cred că e mai bine să ne schimbăm marfa. Dumneata du în Imeriția această lână, vinde-o, și dă-mi mie nucile ca să mă întorc în Cartalinia să le vând.

— Foarte bine, uite, frăție! Mai bine ne va fi să ne întoarcem pe la casele noastre: ce vom câștiga hoinărind?

— Uite, în sacul cu nucile și dă-mi sacul cu lână. Astfel ambii înșelători își schimbă sacii și se îndreptară către căminurile lor.

Când ambii parcurse puțin din cale și nu se mai zăreai unul pe altul, repede își deslegară sacii. Priviră, ambii erau înșelați.

Trecu câțva timp... și se întâlniră din nou. Datua salută și zise lui Petrikela:

— Credeam că numai eu știu să înșel, dar parcă-ți... m'at cedat.

— A, dar ce te face să te miri, d-le? dacă știi ceva de ce nu pot ști și eu?

*) Din literatura cartalineză nu e tradusă nici o scriere din cauza prea multelor lor idiotisme.

— Mai bine să ne înpriclenim!
— Foarte bine.
— Știi ce? Să ne angajem undeva ca muncitorii.
— Fie cum zici.

Înșelătorii începură să se ocupe a-și căuta un loc.

Umblară cât umblară și în sfârșit găsi un loc; li se spuse că o bătrână are nevoie de doi muncitori și ei fără codeală, se îndreptară într-acolo, cerând de muncă.

Bătrâna când îi văzu le zise:

— Am o vacă și această casă. Unul din voi să ducă vaca la păscut, luând cu el un fluer, o țiteră și o tobiță, căci vaca mea știe să joace; pe când celalalt să măture prin prejur, să curețe și să arunce gunoii în alte ogrăzi. Dacă vă convine și sunteți potriviți pentru un așa serviciu, rămâneți.

— Consimțim, se înțelege, bucuros ne vom face datoria, răspunse ei.

A doua zi Petrikela rămase acasă pentru a se ocupa cu gospodăria; iar Datua luă un codru de pâine, un fluer, o țiteră și o tobiță, plecând cu vaca...

Petrikela curăți prin casă, deretăci prin curte, răni bălgarul, dar când să-l arunce în curtea vecină, stăpânii surprinzându-l se aruncară asupra lui și-l bătură grozav. „De ce vă aruncați murdăriile în curtea noastră?” ziseră ei.

Cu coastele vinete de bătae Petrikela se coborâ în staulul vitelor.

Și Datua de asemenea nu avu o soartă mai fericită: ducându-se la pășune, vaca începu să sară, alergând în lung și în lat până la asfințit, fără încetare: seara se reînnoarse acasă urmată de Datua. De alergătură și foame era așa de obosit, că nu mai a avut timp măcar să mănânce o coajă de pâine. Intrând în staul întrebă pe Petrikela:

— Ce îți s'a întâmplat amice, ești bolnav?

— Ei, bolnav!

— Dar de ce te-ai culcat?

— Măturai coșarul și ograda și gunoaiele le aruncați în ograda vecină. Imediat e stăpânii mă zăriră, mă invitară și mă ospătară minunat. Bând vin prea mult din regiunea Cachația, simții durere de cap. Dar tu cum ți-ai petrecut timpul?
— Și eu am dus-o numai într-o petrecere... băteam tobița, degetele jucău pe coardele țiterii și cântam de minune din fluer, pe când vaca dansa un splendid vals... Bărbații și femeii fără număr veneau și se amuzau cu noi. Uite, am adus și pâinea neatinsă: de bucurie uitai chiar să mă mănânc.

— Ei bine, dacă e așa, atunci amice mâine voi merge eu cu vaca la pășune și tu să vizitezi pe vecini și să bei deajuns.

— Fie pe placul tău, nu te voi refuza, zise Datua.

A doua zi lui Petrikela i se întâmplă ca și lui Datua: până târziu noaptea, vaca l'a făcut să alerge pe câmpii încărcat cu instrumentele muzicale în spate, iar Datua fu hătut așa de greu că abia se mai târa până la staul.

Tată noaptea se tânguiră unul altuia; zicând: „Dacă nu vom fugi de aici, nu ne vom alunga nici foamea, nici alergatul, nemaî vorbind de bătae”.

Ei se hotărâ să fure ceva la plecare dar poarta li se punea în cale, căci bătrâna o încuia în fiecare seară.

Această întâmplare le-a împedecat planurile. Apoi Petrikela zise:

— Uite, să tăem vaca aceasta și să o punem în sac; unul dintre noi să dea ajutor cu umerii, în timp ce celalalt să se urce și să dispară prin ușa podului lăsând în jos o frânghie; cel de jos va lega sacul cu carne pentru a-l ridica și la a doua scoborâre a frânghiei să se atârne el însuși ca să fugim împreună...
— Ah! va fi foarte bine!—se lăuda Datua. — Eu sunt mai voinic.

așa că voi putea mai ușor ridica carnea și pe tine.

Petrikela își pregăti umerii, în timp ce Datua se ridica pe grumajii lui; apoi legă strâns din două părți gura sacului, puse în el câte-va bucăți de carne, așezându-se chiar și el deasupra lor, strigând:

— Ridică carnea și să scobori din nou sacul.

Datua ridică sacul în sus și îl puse în spate și fugi. Când merse o bucată bună din drum, obosit de greutatea sarcinei, se opri ca să se mai odihnească, aruncând cât colo sacul pe pământ.

— Fii cu grijă! dracu să te ia! Nu mă lovi, strigă Petrikela eșind din sac.

— Mai bine să te ia dracu pe tine, căci mă doare grozav spatele.

— Al! asta mi-e vina? Să nu ne mai trădăm unul pe altul nici la bine nici la nevoi și atunci nu ne va durca nici spatele nici inima.

Aceasta fu, pentru ultima oară... Își lăsară obiceiul d'a se înșela și începură a trăi frățește, iubindu-se unul pe altul și nu mâncau nimic până nu se ajutau în mod reciproc.

Trad. din limba esperanto de
Milață Simion

CUGETĂRI

Viața e scurtă, arta e lungă. priie-lul e trecător, experiența înșelătoare, judecata grea. *Hipocrat.*

Mintea e totdeauna înșelată de inimă. *La Rochefoucault.*

A-ți recunoaște neștiința e o dovadă de bună judecată. *Charon.*

Arta e un colț de natură văzută prin prizma unui temperament. *E. Zoia.*

Cel ce bea și e lacom va sărăci, și cel ce doarme mult va purta haine rupte. *Solomon.*

Înainte de a-ți consulta fantezia, consultă-ți punga. *Franklin.*

Soarta fiicelor regelui Ludovic XV

Istoriograful cunosc viața de mai târziu a fiicelor regelui Ludovic XV al Franței, dar asupra chestiunii cum și-au petrecut junetea, se știe prea puțin.

Această lacună în istorie o umple o carte nouă, pe care a publicat o acum de curând cunoscutul istoric francez marchizul de Segur, „Mesdames de France”, după cum trebuiau să fie intitulate fiicele lui Ludovic XV, au dus în tinerețea lor o viață foarte curioasă—zice istoricul. În primii ani ai vieții lor, fiindcă nu fuseseră botezate în mod solemn, nu aveau nici măcar nume adevărate, ci erau însemnate cu numere, și una dintre ele, Madame Sixeme, abia pe patul de moarte fu botezată cu numele de Felicitas.

Dela naștere fiicele regelui Ludovic XV au trebuit să sufere din cauza rangului lor înalt, de oarece peste tot locul erau strânse în prescripțiile etichetei severe a Curții. În fiecare dimineață, când aveau să salute pe mama lor, erau urmate de un număr de 40 de doamne ale Curții. Din ziua nașterii lor fiecare dintre ele avea câte 8 cameriste. Regele Ludovic XV le trata foarte vitreg. Cinci dintre cele 7 fiice ale sale, din cauza de economii, au fost aproape exilate dela Curte și încredințate spre educațiune monastirei Fontevrault care se află la o depărtare de 80 miluri de Paris. „Motivul de economii” nu erau de altminterlea vorbe goale, căci de fapt în fiecare an se făcea în chipul acesta o economie de 800 mil livre. În Versailles rămăseră numai cele două dintăiu, Madam Premiere și Madam Second.

Când cele 5 fiice ale regelui se re-ntoarseră din exil la Versailles, se

păru ca și când în inima tatălui lor se trezește sentimentul părintesc, căci regele le chema mereu în apartamentul său, se juca cu ele, dându-le porecle comice, care rămăseră în tot timpul vieții lor.

Intervenția marchizei de Pompadour puse capăt acestei bucurii filiale. Mama, Maria Lescinska, se interesa prea puțin de fiicele ei.

Și așa i se părea prea mult dacă ele veneau odată pe zi, pentru a-i săruta mâna. Ea spunea că deseori vizite o obosesc. Educația ce se da principeselor era foarte curioasă. Academicianul Haridon le da 11 volume din istoria Germaniei, o istorie hisericăască și o istorie a poeziei și o istorie universală în 20 volume. Afară de aceea învățase puțină muzică. Se înțelege dela sine că spiritul lor nu se putea desvolta. Ele erau frământate de idei ciudate și erau totdeauna în dispoziție tristă. Când aveau să petreacă, ele cântau marșuri funebre sau cântau prohodul, și când se întâlneau la fratele lor, Dauphinul (moștenitorul tronului) discutau despre înmormântări.

Moartea uneia dintre principese, Henrietta, părea că aduce o apropiere între tată și copil, căci regele se hotărî ca să ia zilnic cafeaua în apartamentul celei mai mari din ele, Adelaida. Când se întâmpla aceasta, el chema pe Adelaida, aceasta chema pe sora cea mai apropiată, trăgând clopoțelul, ea suna pe cealaltă, Victoria, iar aceasta pe Sofia, iar Sofia pe Luisa, și când Luisa apărea la cafeaua comună vedea de obicei pe tatăl ei dispărând pe ușa cealaltă.

Astfel de încercări de apropiere se repetară la moartea reginei dar nici odată nu se făcu o legătură, care trebuie să existe între tată și fiice și astfel aceste principese își vărsau năcazul pe anturajul lor pe care-l săcăia cu eticheta severă dela Curte.

C. Scurtu

MOȘ ZAMFIR

— SCHIȚĂ —

— Bună ziua tată Zamfire, că văd că inima ți-e bună! Ești tare voios azi, te pomenesci că... de, mai știi... Ba zău, uite c'ai început a zâmbi!

— Bună ziua Grigore! Sunt vesel taică că atâta mai am și eu pe pământul ăsta, pe Radu, nepotu-meu, și văd că el o duce bine!

— Aaa!! Îi însoși hai?!

— Nu taică, nu îl însoz; e vorba acum de ceva mai bun! Și moș Zamfir clătină hotărât din cap, vrând par'că să arate prin aceasta că e mult mai mare veste.

— Vin de la „premarele”, el îmi citi hârtia care mi-o trimise Radu prin Ion al Floarei. Cică acum e vorba să se libereze și el din miliție. Îmi scrie că ar vrea să se facă major, știi, să mai facă un termen, zice că căpitanul l'o povățuit așa: „Măi, Radule, nu pleca tu, mă! Rămâi în oaste, că tu faci de ea!” Și ține și Radu la căpitan ca la ochii din cap; trebuie să fie tare bun, ca și căpitanul meu de la Grivița!! Ce mai inimă de om și p'ăla—Dumnezeu săl erte, că-l mort acum!! Uite, par'că-l văd când îl arse pe muscal. Ei, vai de capul meu, iar mă apuca de povestii!

— Da stai pe lăviță, taică Zamfire că-l fi obosit!

— Stău taică, stău. Par'că-ți vorbeam de căpitanul meu din război... Apoi să vezi pozna dracului: ne'ntălnirăm c'un regiment de muscali într'un sat o țăr' mai mare ca al nostru. Pții, ce petreceri, ce comedii, ce chiote!!...

Aici moș Zamfir respiră adânc și-și trase mâna prin păr privind drept înainte.

— ...Intr'o seară, după cină, ofițerii noștrii și ai muscalilor s'apucară de petrecut. Și adu vin, adu mâncare, unde mai puî că ventse-

Galeria artiștilor români

DL N. GRIGORESCU

Ilustrăm azi galeria noastră a artiștilor români cu portretul d-lui N. Grigorescu, unul din tinerii artiști ai Teatrului Național din Capitală, care s'a remarcat din an în an tot mai mult.

Ultima d-sele creație în Baba vrăjitoare din „Înșiră-te mărgărite” a dat un nou relief talentului d-lui Grigorescu, dela care Teatrul nostru are de așteptat mult.

ră și vre-o cinci mueri, bulgăroaice d'alea date dracului!! Mai către miezul nopții plecăm unul câte unul mai cotind, mai pe ușa de din dos... Într'un timp mă pomenii în cărciumă și între o sumedenie de muscali, numai eu și cu căpitanul meu pe care nu-l slăbeam din ochi. Negustorul mai aduse un rând și când se ridicară cu toții să închine, căpitanul meu — de... ceasul afurisit — trase o bulgăroaică din brațele unui vlăjan de muscal, o ciupă, o pupă, și când era să ridice paharul să închine și el afurisitul de muscal, bătu-lar potca, roșu ca o sfeclă și înjurând pe semne în graiul lui îl incurcă, dete peste mâna căpitanului și-l răsturnă paharul. El, nici mai mult nici mai puțin, îi trase o sfântă de palmă... uliu, da ce palmă, gândea că i-a crăpat obrazul în două!! Cât ai bate din palme, ăilalți, tovarășii muscalilor săriră ca arși, gata să facă moarte de om! Eu când văzui așa, îmi înfășcai căpitanul în brațe, și... țâst pe ușă afară! A două zi auzii că or să se bată cu pistoale, mai apoi i-a împăcăt „ăilalți”. Și așa, zău!! Eee... puî mă duc și eu. Bună ziua Grigore!

— Noroc, taică Zamfire! Da... cu Radu ce faci, îl lași?

— Da, îl las cu voc bună, că tare dragă mi-a fost și mie miliția! Măre acum e ușor, înainte să fi văzut!!...

Și moș Zamfir se întoarse spre casă vesel, gata să împartă cu oricine i-ar mai eși în cale, fericire de a-și ști nepotul în „miliție”, acolo unde și el pe vremuri își petrecuse poate cele mai frumoase clipe din viață!

Nicu Chiriș

PROVERBE

Unde e ața mai subțire acolo se rupe.

Sătul la slămand nu crede.

Cu o mână de mălaiu nu se prinde vânatul.

Ferește-te de fum, de picătură și de femeia rea.

Pod peste mare și scară la cer nu se poate.

Mai bine azi un ou decât la anul un bou.

DRUMUL GLORIEI

«Tot românul e născut poet»
V. Alexandri.

Primum următorul:

Stimate domn,

Am rog să bine-voieți să publicați în ziarul ilustrat „Universul Literar” și această mică poezie, asigurându-vă, și dacă și d-voastră puteți, a vă trimite în fiecare săptămână câte o copie.

Cu stimate
Pavel Mihailescu

Severin.

FARA MANGAERE

I
Iubeam, și-o iubesc încă...
Era tânără, frumoasă;
Mă... gând așlar...
O lăsa în partea adâncă.

II
Nu mai văd nici noaptea stele,
Nici fuma tom lucește;
Nici soarele ce „ncălzește”
Seamul și rudele mele.

III
Săud paserea cum cântă,

Am deschis rubrica aceasta pentru că ne simțim obligați a nu lipsi pe cititorii noștri de plăcerea de a gusta și ei frumusețea nelăgăduite ce primim cu zecile, din producțiile țării.

Legem până în aceste rânduri că una din aceste frumuseți și vom ține manuscrisele la dispoziția cercetătorilor programului ce face avântul poeziei în țara românească la începutul veacului al XX-lea.

Nu văd lumea cum petrece,
Deși nu știu, cum zăra struce
Și vine far noaptea, sfârșită...

IV
Când în tânăra mea meste
Imi apărea ea, Maria,
Mă așara nebun...
Și-o țineam, ca pe moșmintă...

V
Când începea cu durere,
Că ea arăta mai tește,
Puterea mă părășește;
Și plâng, și mă mângăere...

Pavel Mihailescu
Severin

Ilustrația noastră colorată

Concursul militar de călărie de la Cotroceni

Ca în toate anii în epoca recesivă Dumnică și Luni a avut loc pe platoul de la Cotroceni concursul de călărie și alergărie militare, la cari au asistat d. Filipescu, ministrul de războiu, și au însemnat nume de câștigători.

La sfârșitul concursului în prezența AA. LL. RR. Prințesei moștenitoare și Prințesei Elisabeta, s'a făcut distribuția premiilor la soldații și ofițerii reușiți la concurs.

Ilustrația colorată din prima pagină a numărului nostru de azi, reprezintă un moment al acestor interesante curse.

DIN HAZUL ALTOBA

Răspuns la țanc

Halbescu se întoarce acasă după un chef sdravan, cu lăntari și tot dichisul, care se prelungește până în noaptea. Dulcea jumătate se ridică în pat și cu ochenele strălucite strigă:
— Acuma se vine? Sunt gata ceasuri.
Și Halbescu de colo, țancos, cu mâinile în solduri:
— Ceapă ceasul, ună ești și tu ca-sulăș, și încă în pat?

Casă de Sănătate

SPECIALIA PENTRU
BOALILE DE FEMEIE
— SUB DIRECTIA —
Doctorului I. KIRIAC
Chirurg primar, șeful secției de gynecologie și obstetrică la Spitalul „Flora”
SECȚIE SEPARATA pentru BARBAȚI
(hemoroizi, hernii, tumorii, calculi vesicale, stricturi uretrale, etc.)
Strada Sf. Ionia 8, în dosul Teatului Național
— TELEFON 2/96 —

LIANIE și DUPIA
Introducerea „Gemen” și „Pudră” „FLORA”
PASTA de dinți **BUCOL** APA de GURA 1 leu 50

E. A. Pucher & Co.

B-dul Elisabeta 15 (sub hotel Minciar)
Calea Victoriei 148 (vis-a-vis de Știrbey)

BUCUREȘTI CELE MAI MARI ȘI VECHILE MAGAZINE

Biciclete complete LEI 110 —
Biciclete cu roată liberă LEI 126.
Biciclete ori-ce marcă germană LEI 160 —

Anvelopa Continental	8,50
Camera	5,—
Lațuri bucata	4,—
Pedale	4,—
Sea de piele	5,50
Pompă de picior	2,20
Lampă de acety-	
lană	3,75
Clopot	1,—
Spîșă cu capsă	—10
Mănere perechea	—10
Cheș franceze de la 30 bani până la 1,20.	
Chișon ori-ce formă lei 5,50	
Tot felul de accesorii mai offiz ca ori unde.	
- Cereți catalogul ilustrat gratis și franco.

SAPUN DE TOALETĂ
„FLORA”
De o calitate ireproșabilă, foarte bine parfumat, călfează mâinele și tenul. Bucata lei 2,25.

Reclama e sufletul comerțului

VINDECAȚI BETIA

înainte ca bețivul să infrângă legea.

Vindecați-l înainte ca alcoolul să fi distrus sănătatea, puterea și averea lui, sau ca moartea să fi făcut imposibilă vindecarea lui.

COOM este un surogat pentru alcool și efectul lui este că bețivul va detesta băuturile spirituoase. COOM este cu totul nevinovat și efectul lui este alături de deficiență, în cât persoanele cele mai înclinate beției nu devin nici adaltă recidive.

COOM este cea mai nouă invențiune care știința a produs-o în această privință, și-a scăpat până acum mii de oameni din nevoi, mizerie și ruină.

COOM este un preparat care se dizolvă ușor, și care spre exemplu poate fi pus de către mamele în Cafeana bărbatului, fără de a avea să simță ceva. În cele mai multe cazuri, el nici nu știe pentru ce nu mai poate să suporte deodată spiritul, și crede, că aceasta este efectul unei prea mari consumații, așa cum nu mai putem mânca o mănăcară din care am gustat prea des.

COOM ar trebui să dea fie-care tată fiului său, studentului înainte de a cădea la examen; dacă nu este datat beției, alcoolul totuși slăbește creierul.

În general ar trebui fie-care, care nu se poate abține de alcool, să dea de COOM. Acesta este cu totul nevinovat. Persoana își conservă sănătatea și economisește foarte mulți bani, pe cari i-ar fi cheltuit altfel pentru vin, bere, țuică sau rachiu.

Contrafacerele sunt pedepsite. — Preparatul COOM costă 10 lei și se vinde în toate centrele plătite anterioare sau contra-carașul nostru.

Coom Institut, Copenhaga, 346 F., Danemarka
Scrisorile sunt de franco cu 25 bani și cărțile postale cu 10 bani

LEI 1000 RASPLATA PENTRU PLESUȘI ȘI SPANI

O barbă elegantă și creșterea părului se obține în 8 zile prin întrebuințarea balsamului „CARA”. Acest balsam face să crească părul și barba la ori-ce plesușii precum și persoanelor ce le crește părul rar.

„CARA” este cel mai bun produs al științelor moderne pe acest teren și este recomandat ca cel mai bun balsam care poate într-adevăr să provoace o creștere a părului, chiar la bătrâni.

De aceea balsamul de păr „CARA” este întrebuințat în întreaga lume de toți domni tineri și bătrâni precum și de doamne.

„CARA” provoacă regenerarea papilelor capilare numai după puține zile de întrebuințare și poate să se obțină o bogată creștere de păr.

Nevătămarea se garantează! Dacă nu e așa plătim: **LEI 1000 BANI GHEAȚA**

tuturor plesușilor și spanilor precum și persoanelor cu păr rar cari au întrebuințat „CARA” fără efect timp de 4 săptămâni. Suntem singura casă care dăm asemenea garanție.

D. Josef Silhavy, scrie: 4563
Onorată Casă!
Un prieten al meu obținând în 3 săptămâni o frumoasă barbă prin balsamul D-voastră, mă rog să-mă trimiteți și mie ramburs un pachet „CARA” de 6 coroane.
Cu stimă, Josef Silhavy, Erszefelva, Ungarn.

Casa „CARA”, Kopenhaga
Pentru pachetul nostru „CARA” mulțumesc din inimă. Întrebuințarea acestui preparat numai de 12 zile și observ un bun rezultat: părul meu nu mai cade, el pare că se face mai puternic și mai gros și nu mi-a crescut puțin în raport cu timpul scurt de când am început a întrebuința balsamul. Asemenea și creșterea barbei s'a împuternicit fără îndoială. Am întrebuințat o mulțime de remedii pentru păr fără nici un rezultat; pentru al D-voastră, vă mulțumesc însă din inimă, și voi recomanda „CARA” tuturor celor care vor să-și revitalizeze părul și barba.

„CARA” dă părului și barbei o învâșire strălucitoare, cum și ondulațiunii, și se trimite contra cost ramburs în întreaga lume, dacă se comandă la casa centrală. Un pachet „CARA” costă LEI 6; două pachete LEI 10.

Cara Haus, Kopenhagen V 302, Danemark. (Scrisorile se franchează cu 25 bani, cărțile postale cu 10 bani).

Reclama este sufletul comerțului

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE ZIARUL

„UNIVERSUL“

ABONAȚILOR SĂI CU INCEPERE DELA 22 MAI, 1941

O NOUA VILA LA SINAIA

«Villa Luigi», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate

Un dormitor de bronz

de mare valoare, cumpărat de la Industria metalică «Mareș», Bulevardul Elisabeta, 8.

O ELEGANTĂ GARNITURĂ de MOBILA p. SALONAȘ

din trestie exotică și malaca emailată, compusă din :
O canapea, două fotoluri, patru scaune și o masă, cumpărate de la cunoscutul magazin Littmann, str. Lipscaii, No. 3.

UN DORMITOR de LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul, No. 37 și strada Șerbăneacă, No. 40.—Sucursala călea Victoriei, No. 107.

O GARNITURĂ DE TOALETA JAPONEZĂ

compusă din un armoar cu oglindă, cu despărțituri pentru rufe și haine, îmbrăcat cu stofă japoneză. Una scaletă cu marmură și oglindă din bambu veritabil. Una dornică tapisată cu stofă japoneză. Un scrin cu șapte cutii ilustrate și îmbrăcate cu stofă japoneză. Un piedestal de bambu cu vas japonez. Una etajeră de perete, de bambu, îmbrăcată cu stofă japoneză și un scaun tapizat tot cu stofă japoneză. Toate aceste obiecte sunt lucrate și executate în mod artistic de către renumita fabrică de mobile de bambu E. A. Pucher et Comp., Bulevardul Elisabeta, 15, cu sucursala călea Victoriei, 148.

JUMĂTATE GARNITURĂ MOBILĂ PENTRU INTRARE DE LEMN DE STEJAR

compusă din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate în pluș fin broșat, cumpărate de la marelui magazin de mobile «Compania americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața cu flori, lângă hotel Dacia.

UNA SUFRAGERIE MODERNA DIN LEMN MASIV

compusă dintr'un bufet elegant, o masă patent de 18 persoane și 6 scaune tapisate, cumpărate de la cunoscuta «Expoziție Modernă» de mobile Gildener Rosenthal et Hascal, București, strada Carol I, No. 64.

1 serviciu de ceai pentru 6 persoane, de alpaca veritabilă, imitând argintul oxidat.

1 ceasornic de masă, cu o figură oxidată, așezat pe un postament aurit imitând bronzul.

1 pendulă de perete «secesion» cu vitrouri, având mersul 15 zile, cumpărate de la marelui magazin de ceasornice și bijuterii en-gros și en-detail Frații A. și I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I-ii.

O mașină de scris «Erica», ultima perfecțiune, care scrie vizibil în două culori, cumpărată de la Compania «Ideal», Depozitul mașinilor de scris din București, Palatul Eforiei, reprezentant Leonida Prokowski.

O pendulă modernă culoarea nucului și **un ceasornic** pentru birou, frumos nichelat, cumpărate de la cunoscutul magazin «Ceasornicaria Colței», strada Colței, 31.

2 pelerine de ploae, calitatea I, por-tative pe ambele părți și **2 truse** de voiaj, piele de crocodil.

2 aparate de ras «Juvenia», cumpărate de la «Compania generală», birou de informații, București, strada Smârdan, No. 29, etajul I-ii.

1 mașină de cusut pentru familie, de mână, calitate superioară, cu capacul de nuc.

1 mașină de cusut de picior pentru familie, cu suveică rotundă, de calitatea cea mai superioară; coase și brodează cu cea mai mare perfecțiune. Masa și capacul de nuc. Cumpărate de la marelui magazin de mașini de cusut «Compania anglo-americană», București, strada Carol No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

2 frumoase fructiere bronzate, cu sticle colorate, cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterii Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon mare, perfecționat, remontabil în timpul mersului, cu diafragma de concert și 6 cântece naționale.

Una vioară model Strădivarius, completă, cu arcuș, cutie și accesoriu.

Una harmonica de mână, foarte sonoră, cu tonuri de oțel, burduful dublu impermeabil și colpurile îmbrăcate cu metal.

Una mandolină de concert veritabilă, italiană, în lemn de palisandru și elegant ornată cu sidex, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, călea Victoriei, 54.

Serviciu de bucatărie «Sirius email», compus din mai multe bucăți, cumpărate de la marelui magazin A. Hechenberg et filii, București, Lipscaii, 15.

6 cămăși bărbațești de zi, de zefir sau albe, cu pu-pi de olandă. **6 perechi** pantaloni (indispensabil).

6 perechi ciorapi fil d'Ecosse. **6 batiste de olandă** cu mono-grame;

1 pereche jartiere și **1 pereche** bretele idem, cari se vor confecționa după măsura câștigătorului de cunoscutul magazin de lingerie «La patru sezoane», Victoriei, paragiul Maca, vis-à-vis de poliție.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stoffei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, strada Academiei, 25.

Una bucată 19 metri pânza de inșor cu borangie, țesătura românească, cumpărată de la expoziția Casei școalelor

2 ceasornice de aur pentru bărbat și două pentru damă.

1 ceasornic de argint rusec pentru bărbat;

O brățară de aur cu 3 diamante;

Un inel de aur bărbătesc cu rubin; **un inel** de aur cu safir; **un inel** cu două și safir la mijloc.

2 ceasornice de metal marca «Sonia»

2 portfotografii de portolan japonez, cu flori artistice, lucrate în foc;

Un pince-nez aur 14 karate; **una pereche ochelari duble;**

2 lorgnioane pentru damă; **12 benocluri** de teatru, cumpărate de la institutul de optica «Ocularium», str. Doamnei, 27, unicul institut pus sub direcțiunea științifică a d-rului Gheorghe D. Fischer, oculist.

Un frumos premiu pentru grădina, «Șantieler», compus din un cocș, două găini și douăsprezece pușori.

Un curs complet de limba franceză; idem unul de stenografie, idem unul de dactilografie, cari se vor preda de cunoscutul profesor Henry H. Duployen, strada Edgard Quinet, No. 5.

30 casele conținând fie-care cremă, pudră și săpun «Flora», făcute anume pentru abonații noștri.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc în mod gratuit «Universul Literar», iar la facerea abonamentului, un volum din interesanta scriere: Memorii Regelui Carol I.